

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος
Γεν. Δ/νση Χωρικού Σχεδιασμού
Δ/νση Χωροταξικού Σχεδιασμού

ΜΕΛΕΤΗ: Αξιολόγηση και αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Ε.Χ.Π. Α.Π.Ε.)
ΧΡΗΜ/ΤΗΣΗ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2018
2018ΣΕ27510132
ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020»
(MIS: 5032948)

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΑΘΗΝΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με το Ν.4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»(Α' 241) ορίζεται η διάρθρωση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού με βάση την οποία ο χωρικός σχεδιασμός ασκείται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και διακρίνεται, ανάλογα με το χαρακτήρα του, σε στρατηγικό ή ρυθμιστικό.

Στην κατηγορία του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού υπάγονται τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια (Ε.Χ.Π.) του άρθρου 5 και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (Π.Χ.Π.) του άρθρου 6. Τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων και διαγραμμάτων, με τα οποία προσδιορίζονται στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο, ιδίως, για (άρθρο 5 Ν.4447/2016):

α) τη χωρική διάρθρωση και δομή του οικιστικού δικτύου της Χώρας,

β) τη χωρική διάρθρωση τομέων ή κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων και γενικότερα τομέων ανάπτυξης εθνικής σημασίας σε εξειδίκευση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής εφόσον αυτή εμπεριέχει σχετικές κατευθύνσεις,

γ) τη διαμόρφωση πολιτικής γης,

δ) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου,

ε) τη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση περιοχών του εθνικού χώρου που έχουν ιδιαίτερη σημασία από χωροταξική, περιβαλλοντική, αναπτυξιακή ή κοινωνική άποψη, όπως είναι ιδίως οι παράκτιες, οι θαλάσσιες και νησιωτικές περιοχές, οι ορεινές και προβληματικές περιοχές,

στ) την προώθηση σχεδίων, προγραμμάτων ή έργων χωρικής ανάπτυξης μείζονος σημασίας ή/και διακρατικής, διαπεριφερειακής εμβέλειας.

Κατά την εκπόνησή τους, λαμβάνονται υπόψη οι άξονες και οι στόχοι της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής, το Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, το Εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, η Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική της Χώρας και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα εθνικής ή διαπεριφερειακής κλίμακας που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του εθνικού χώρου, ιδίως στον τομέα, πεδίο ή τύπο περιοχής που αποτελεί, κατά περίπτωση, το αντικείμενο ρύθμισης κάθε Πλαισίου, καθώς και οι ενωσιακές πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξή τους.

Τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια συνοδεύονται από πρόγραμμα ενεργειών και προτεραιοτήτων, στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες για την εφαρμογή τους ενέργειες και δράσεις, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους, καθώς και οι φορείς εφαρμογής τους.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του Ν.4447/2016 το ισχύον Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 6876/4871/2008 απόφαση της Βουλής (Α' 128) επέχει εφεξής θέση Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής.

Τα Ε.Χ.Π. εκπονούνται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ συνίστανται επιτελικές επιτροπές συντονισμού και παρακολούθησης τους, στις οποίες μετέχουν εκπρόσωποι του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργείων. Υπόκεινται σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (Σ.Π.Ε.) και εγκρίνονται μαζί με τις οικείες Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε) με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμοδίων υπουργών. Οι διαδικασίες διαβούλευσης των Ε.Χ.Π. και των οικείων Σ.Μ.Π.Ε. είναι κοινές. Το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας διατυπώνει γνώμη για το περιεχόμενο τους.

Το υφιστάμενο Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 49828/12-11-2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (Β' 2464).

Η εκπόνηση της μελέτης της αξιολόγησης και αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. εκπονείται: (α) αφενός γιατί έχει παρέλθει ο προβλεπόμενος από τη νομοθεσία χρόνος (5 έτη) για την αξιολόγηση του υφιστάμενου Ε.Χ.Π. (βλ. άρθρ. 5, παρ. 4 του Ν.4447/2016), και (β) αφετέρου γιατί υπάρχει

τεκμηριωμένη ανάγκη εφαρμογής ενός θεσμικού πλαισίου χωροθέτησης εγκαταστάσεων και ανάπτυξης έργων Α.Π.Ε. που θα διασφαλίζει ένα κοινό πλαίσιο χωρικής οργάνωσης των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, ανάλογα με τη φυσιογνωμία και τις χωροταξικές ιδιαιτερότητες των επιμέρους ενοτήτων του ελληνικού χώρου, τις επιμέρους κατηγορίες έργων ΑΠΕ αλλά και τις ειδικές ανάγκες ανάπτυξης, προστασίας ή/και διαφύλαξης που απαντώνται σε συγκεκριμένες περιοχές και σε ευπαθή οικοσυστήματα της χώρας.

Η εν λόγω μελέτη αποσκοπεί στην αξιολόγηση της εφαρμογής του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. και την αναθεώρηση του, εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη ανάγκη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός – Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις». Στόχος της αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. είναι η βελτίωση – επικαιροποίηση - των στρατηγικών κατευθύνσεων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. ανά κατηγορία δραστηριότητας και κατηγορία χώρου, μέσα από κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης που θα επιτρέπουν την ανάπτυξη βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και οι οποίες θα ανταποκρίνονται μεταξύ άλλων στους στόχους των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών για την ενέργεια και το περιβάλλον.

Η μελέτη αναπτύσσεται σε πέντε (5) στάδια.

Στο **ΣΤΑΔΙΟ Α'** πραγματοποιείται η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και η αξιολόγηση των χωρικών επιπτώσεων, του τρόπου και των προβλημάτων εφαρμογής του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε.

Η ανάλυση των χωρικών δεδομένων αποσκοπεί στην επιστημονικά τεκμηριωμένη καταγραφή, επεξεργασία και σχολιασμό των μεγεθών και της ανάπτυξης των έργων ΑΠΕ στον ελληνικό χώρο που είναι απαραίτητες για τη διατύπωση της πρότασης αναθεώρησης του Ε.Χ.Π..

Η αξιολόγηση των χωρικών επιπτώσεων αποσκοπεί στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών επιπτώσεων των κατευθύνσεων του Ε.Χ.Π., στον εντοπισμό πλεονεκτημάτων/μειονεκτημάτων/δυνατοτήτων/συγκυριών καθώς και μελλοντικών προοπτικών ανάπτυξης έργων Α.Π.Ε., που στη βάση κριτηρίων χωροθέτησης θα επιτρέπουν αφενός τη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και αφετέρου την αρμονική τους ένταξη στο περιβάλλον.

Η εν λόγω διαδικασία αποσκοπεί στην αξιολόγηση της εφαρμογής του υφιστάμενου Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε.. Εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη ανάγκη για αναθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός – Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», συντάσσεται μελέτη (πρόταση) αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. (Στάδιο Β').

Το **ΣΤΑΔΙΟ Β'** αποτελεί την πρόταση αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. σύμφωνα με τα πορίσματα του ανωτέρω σταδίου Α'. Η μελέτη στοχεύει στον προσδιορισμό πολιτικών χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. ανά κατηγορία δραστηριότητας έργων και κατηγορία χώρου, στην καθιέρωση νέων κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης ή άλλων, που θα επιτρέπουν αφενός την αρμονική ένταξή τους στο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον και αφετέρου στην ανταπόκρισή τους στους στόχους των σύγχρονων εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, στη βάση εναλλακτικών σεναρίων χωρικής ανάπτυξης. Η μελέτη θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- Αναζήτηση καλών Ευρωπαϊκών πρακτικών χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. και ανάλυση εργαλείων εκτίμησης της Φέρουσας Ικανότητας
- Στόχοι για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη των Α.Π.Ε. στον εθνικό χώρο.
- Προτάσεις εναλλακτικών στρατηγικών κατευθύνσεων (σεναρίων) και αξιολόγησή τους, για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη των Α.Π.Ε. στον εθνικό χώρο.
- Πρόταση προτύπου χωρικής ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. - Κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου ως προς την ανάπτυξη των Α.Π.Ε..
- Εντοπισμός κατάλληλων περιοχών για την ανάπτυξη των ΑΠΕ (ανά κατηγορία δραστηριότητας)

- Κατανομή της εγκατεστημένης ισχύος από ΑΠΕ ανά Περιφέρεια στη βάση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών (χωρικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, κλπ) της κάθε Περιφέρειας και τη διαθεσιμότητα των πόρων.
- Διερεύνηση της ύπαρξης πρόσθετων κριτηρίων χωροθέτησης μονάδων Α.Π.Ε. στο νησιωτικό χώρο και ιδιαίτερα στα μη διασυνδεδεμένα νησιά.
- Προτάσεις εξειδίκευσης των στρατηγικών κατευθύνσεων ανά κατηγορία χώρου και ανά μορφή Α.Π.Ε.
- Προτάσεις εξειδίκευσης των στρατηγικών κατευθύνσεων ανά Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη και τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων.
- Κατευθύνσεις-κριτήρια χωροθέτησης Α.Π.Ε. (ανά κατηγορία δραστηριότητας)
- Κατευθύνσεις-κριτήρια ένταξης των Α.Π.Ε. (ανά κατηγορία δραστηριότητας) στο Τοπίο, λαμβάνοντας υπόψη και την πολιτική τοπίου που προβλέπεται στα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια.
- Μηχανισμός εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου της χωρικής ανάπτυξης των Α.Π.Ε.
- Πρόγραμμα ενεργειών και προτεραιοτήτων.
- Χάρτες ευαισθησίας ως προς τα προστατευτέα αντικείμενα των περιοχών Natura 2000.

Η πρόταση της μελέτης του Ε.Χ.Π. Α.Π.Ε. θα υποβληθεί σε διαδικασία Σ.Π.Ε., βάσει των διατάξεων του άρθρου 7 της Κ.Υ.Α. Αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28-08-2006 (Β' 1225) και σε εφαρμογή του άρθρου 5, παρ. 3, περ. α' του Ν.4447/2016. Η διαδικασία Σ.Π.Ε. προβλέπει την κατάθεση από την αρχή σχεδιασμού (δηλαδή τη Διευθύνουσα Υπηρεσία) σχετικής αίτησης, συνοδεία του φακέλου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υ.Π.Ε.Ν.). Κατόπιν υποβολής του φακέλου Σ.Μ.Π.Ε. στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος και τον έλεγχο της πληρότητας του, η Σ.Μ.Π.Ε. θα υποβληθεί σε διαδικασία διαβούλευσης με: (α) τις δημόσιες (γνωμοδοτούσες) αρχές και (β) με το ενδιαφερόμενο κοινό.

Στο **ΣΤΑΔΙΟ Γ'** πραγματοποιείται η αξιολόγηση της διαβούλευσης της πρότασης αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε.. Η ανάλυση περιλαμβάνει ομαδοποιημένα τα σχόλια, τις προτάσεις, τις γνώμες και τις παρατηρήσεις όλων όσων έλαβαν μέρος στη διαβούλευση, καθώς και την με τεκμηριωμένο τρόπο πρόταση για ενσωμάτωσή τους ή μη στην πρόταση αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε..

Στο **ΣΤΑΔΙΟ Δ'** η πρόταση αναθεώρησης του Ε.Χ.Π. για τις Α.Π.Ε. θα αναδιαμορφωθεί σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της διαβούλευσης του σταδίου Γ' και τις διαφοροποιήσεις που επιβάλλει η εισήγηση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε. για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης, ώστε το Πλαίσιο να είναι πλήρως εναρμονισμένο με την απόφαση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε..

Στο τελευταίο **ΣΤΑΔΙΟ Ε'**, η πρόταση θα ενσωματώσει τις παρατηρήσεις του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας, όπως προβλέπεται από το άρθρο 5 του Ν.4447/2016. Σε περίπτωση που, οι τροποποιήσεις που επέρχονται συνολικά στην τελική πρόταση του ΕΧΠ ΑΠΕ διαφοροποιούνται σημαντικά από την πρόταση που εξετάστηκε στη Σ.Μ.Π.Ε. αυτού, ενδέχεται να απαιτηθεί εκ νέου η υποβολή της τροποποιημένης πρότασης σε νέα διαδικασία Σ.Π.Ε. ώστε το εν λόγω Ε.Χ.Π. να είναι πλήρως εναρμονισμένο με την απόφαση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε..

Η σύμβαση για την εκπόνηση της οικείας μελέτης έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» (MIS: 5032948) και θα χρηματοδοτηθεί από τη ΣΑΕ 275/1 (κωδ. εναρίθμου 2018ΣΕ27510132). Η σύμβαση θα υλοποιηθεί με χρηματοδότηση από το ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ και με εθνική συμμετοχή (ΠΔΕ).

Περαιτέρω εξειδίκευση και τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης, παρατίθεται στο οικείο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων.

Αθήνα, 12-02-2019

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Η συντάξασα

Π. Αντωνίου

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Ο Προϊστάμενος του τμήματος
Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων

Α. Γουργιώτης

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης
Χωροταξικού Σχεδιασμού

Γ. Μανούρης

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

Με τη με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/12609/151/12-02-2019 (ΑΔΑ: 6ΖΤ64653Π8-0Μ2) απόφαση του
Υπουργού Π.ΕΝ.

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης Χωροταξικού Σχεδιασμού
Γ. Μανούρης